

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2011. július 12.)

Luxemburg 2011. évi nemzeti reformprogramjáról és a Luxemburg 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról szóló tanácsi véleményről

(2011/C 210/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a foglalkoztatást és növekedést célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia a gazdaságpolitikák fokozott összehangolása révén azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyek felépítésre van szükség annak érdekében, hogy Európa növelhesse a fenntartható növekedés és a versenyképesség területén rejlő lehetőségeit.
- (2) A Tanács 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot ⁽²⁾, amelyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.
- (3) A Bizottság 2011. január 12-én elfogadta az első éves növekedési jelentést, amely az Európa 2020 stratégiára épülve az EU-ban követett gazdasági kormányzás új ciklusának kezdetét jelenti, és elindítja az előzetes és integrált gazdaságpolitikai koordináció első európai szemeszterét.

- (4) Az Európai Tanács 2011. március 25-én (a Tanács 2011. február 15-i és március 7-i következtetéseivel összhangban és a Bizottság éves növekedési jelentésének fényében) jóváhagyta a költségvetési konszolidáció és a strukturális reformok prioritásait. Hangsúlyozta, hogy elsőbbséget élvez majd a költségvetések megszüldése, a költségvetési fenntarthatóság helyreállítása és a munkanélküliség munkaerő-piaci reformokkal való csökkentése, valamint az, hogy az Unió újabb erőfeszítéseket tegyen a növekedés felgyorsítása érdekében. Felszólította a tagállamokat, hogy ezeket a prioritásokat konkrét intézkedések formájában építsék majd be stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba.

- (5) Az Európai Tanács 2011. március 25-én arra is felkérte az Euro Plusz Paktumban részt vevő tagállamokat, hogy vállalásaikat kellő időben nyújtsák be ahhoz, hogy azokat stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba beépíthessék.

- (6) Luxemburg 2011. április 29-én benyújtotta a 2011–2014 közötti időszakra vonatkozó, 2011. évi aktualizált stabilitási programját, valamint 2011. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

- (7) Tekintve a pénzügyi szektor gazdaságban betöltött kivételes szerepét, Luxemburg viszonylag jól átvészelte a pénzügyi és gazdasági válságot. Miután a GDP 2009-ben 3,6 %-kal csökkent, a gazdaság 2010-ben gyorsan helyreállt. A kormány által az európai gazdaságélénkítési terv részeként elhatározott közkiadás-növelés és a nettó export erőteljes növekedésének hatására a GDP mintegy 3,5 %-kal nőtt. A foglalkoztatás rugalmas maradt, ez részben a rövidített munkaidős rendszerek jelentős mértékű, hatóságok által bátorított alkalmazásának köszönhető. A munkanélküliség 2008 elejétől kezdett nőni, és 6 % körüli szintre állt be, ami az eddigi legmagasabb szint Luxemburgban. Az igen kedvező kiindulási állapotnak köszönhetően az államháztartás a recesszió ellenére is viszonylag stabil Luxemburgban (2010-ben a hiány 1,7 %, a bruttó államadósság pedig 18,4 % volt).

- (8) Az 1466/97/EK rendeletnek megfelelően az aktualizált stabilitási program értékelése alapján a Tanács véleménye szerint a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv némileg óvatos a Bizottság szolgálatainak 2011. tavaszi előrejelzéséhez képest. A stabilitási program szerint a 2011. évi hiánycél 1 %, ami összhangban van a Bizottság szolgálatainak tavaszi

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A 2011. évre érvényben tartotta a Tanács a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2011. május 19-i 2011/308/EU határozata (HL L 138., 2011.5.26., 56. o.).

- előrejelzéseivel. A stabilitási program – változatlan politikai forgatókönyvet feltételezve – az államháztartási hiány romlását jelzi előre 2012-re (a GDP 1,5 %-ára), mielőtt fokozatosan javulni kezdene, és 2014-re elérné a GDP 0,8 %-át. A Bizottság szolgálatainak előrejelzése valamivel optimistább: kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv és a kiadások lassabb növekedése alapján a GDP 1,1 %-át kitevő hiánnyal számol 2012-re. A stabilitási programban nem szerepel a középtávú célkitűzés (a GDP 0,5 %-ában meghatározott strukturális többlet) elérése a 2011–2014 közötti programozási időszakban. Éppen ellenkezőleg, a program (a Bizottság szolgálatai által a stabilitási programban szereplő információk alapján, az általánosan elfogadott módszertant alkalmazva újraszámított) a strukturális egyenleg fokozatos romlásával számol, a 2011. évi 0,3 %-os többletről 2014-re 0,8 %-os hiányra.
- (9) Tekintve, hogy az előrejelzések szerint a GDP növekedése stabil marad, Luxemburg államháztartása élvezhetné a strukturális egyenleg további, a középtávú célkitűzés már 2012-ben történő elérését célzó javításának előnyeit. Ez biztonsági többletet biztosítana Luxemburnak az esetleges jövőbeli gazdasági visszaesésekre, és elősegítené az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítását. Ezenfelül a népesség elöregedésével kapcsolatos implicit kötelezettségek becsült hatásának fényében az ország számára előnyös lenne egy ambiciózusabb középtávú célkitűzés.
- (10) A Bizottság legutóbbi értékelése szerint az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok közepesnek tűnnek. Az előrejelzések szerint az elöregedéssel kapcsolatos állami kiadások növekedése az elkövetkező évtizedekben az EU-n belül Luxemburgban lesz a legerősebb. A nyugdíjrendszer rövid távú finanszírozását jelenleg az egy keresőre jutó időskorú eltartottak alacsony aránya támogatja, a finanszírozás pedig részben a határ menti ingázók viszonylag fiatal csoportja által befizetett járulékoktól függ. A jövőben mindkét tényező megfordul, és várhatóan jelentős mértékben nőnek a nyugdíjköltségek. Bár a kormány számottevő eszközt halmozott fel, és a nyugdíjtaralékok továbbra is nőnek, ezek nem elegendőek a rendszer fenntarthatóságának biztosításához. Emellett az idősebb munkavállalók (55–64 éves korosztály) foglalkoztatási rátája mindössze 38,2 % (2009), ami az egyik legalacsonyabb az Unión belül (uniós átlag: 46 %). Míg a törvényes nyugdíjkorhatár elvben 65 év, a luxemburgi nyugdíjrendszer sok esetben lehetővé teszi az előre hozott nyugdíjazást, gyakorlatilag az – egyébként viszonylag magas – nyugdíj szintjének csökkentése nélkül. Ennek eredményeként a munkaerőpiacról való kivonulás esetében az átlagos életkor 59,4 év, ami a nyugdíjrendszer költségeit terheli. A kormány nyugdíjrendszerreformra vonatkozó terveiben egy olyan új modell szerepel, amelynek célja, hogy önkéntes alapon hosszabb ideig tartsa a munkaerőpiacon a munkavállalókat. Ez javítaná a nyugdíjrendszerben az egy keresőre jutó időskorú eltartottak arányát. Ez a mechanizmus azonban csak az új nyugdíjasokat érintené, és csak a reform életbelépését követő karrier szakaszra lenne alkalmazandó, vagyis teljes hatását mintegy 40 év múlva fejtené ki.
- (11) Az elmúlt évtized eleje óta számottevően romlott Luxemburg ár és költség alapú versenyképessége. Ez a bérek és a termelékenység alakulásának tudható be. A 2000–2010 közötti időszakban a munkaerő egységköltsége mintegy másfélszer gyorsabb ütemben nőtt Luxemburgban, mint az EU15 átlagát tekintve, és több mint ötször gyorsabban, mint Németországban. Tekintettel a kormány és a szakszervezetek közötti azon megállapodásra, miszerint tavaszról 2011 októberére napolják el az automatikus béreindexálást, a reálbérek növekedése érzékelhetően visszafogott lesz 2011-ben. A következő küszöbértékről azonban még döntést kell hozni. Tekintettel a jelenlegi inflációs kilátásokra, a következő automatikus indexálásra akár már 2012 tavaszán sor kerülhet, semlegesítve így a költségek versenyképessége terén korábban elért előnyöket.
- (12) Annak ellenére, hogy a foglalkoztatás mindenkori legerőteljesebb növekedése volt tapasztalható, a helyi lakosság foglalkoztatási rátája alacsonyabb az uniós átlagnál, különösen a korszpektrum két végén. Az elmúlt években létrehozott új munkahelyek elsősorban a nem helyi lakosoknak kedveztek. Bár a munkanélküliség 2008 óta tartó növekedése a recesszióhoz kapcsolódik, egyre inkább strukturális jelleget ölt – ezt jól jelzi az a tény, hogy a növekedés válságot megelőző éveiben a foglalkoztatásnak mintegy évi 4 %-kal kellett nőnie ahhoz, hogy a munkanélküliségben marginális csökkenés következzen be. A fiatalkori munkanélküliség viszonylag magas, 2010-ben 16,1 % volt, míg ugyanez az arány a teljes aktív népesség esetében 6 %. A munkanélküliségi ráta erősen függ a képzettségi szinttől. A fiatal helyi lakosok igen éles versennyel szembesülnek a rendelkezésre álló munkahelyek tekintetében a velük legalább azonos vagy akár magasabb szintű végzettséggel rendelkező nem helyi lakosok részéről.
- (13) A kormány számos vállalatot tett az Euro Plusz Paktum keretében. A vállalatok a Paktum négy területére vonatkoznak. A költségvetési oldalon a kormány jóváhagyta a nyugdíjreform jellemzőit, és vállalta, hogy 2011 végéig véglegesíti a reformot. A pénzügyi stabilitás megerősítése érdekében az intézkedések a pénzügyi szektor ellenálló képességének európai és nemzetközi szintű szabályozás és felügyelet révén történő megerősítésére, valamint a Luxemburg gazdasági struktúrájának diverzifikálására fordított erőfeszítésekre összpontosítanak. A foglalkoztatási intézkedések az aktív foglalkoztatási szakpolitika hatékonyságának növelésére (az „Administration de l'Emploi” reformja) és az egész életen át tartó tanulás magánszférabeli, az állami társfinanszírozás magasabb aránya révén történő ösztönzésére összpontosítanak. A versenyképességi intézkedések közé tartozik a bérek 2011. tavaszi (az automatikus indexálási rendszerből következő) indexálásának elhalasztása 2011 októberére, és a kötelezettségvállalás arra, hogy a szociális partnerekkel tárgyaljanak egy 2012. évi hasonló halasztásról. Ezenfelül a kormány vállalta az üzleti környezet javítását egyszerűbb adminisztráció és jobb infrastruktúra révén. Összhangban vannak a stabilitási programban és a nemzeti reformprogramban rögzített, átfogóbb reformmenetrenddel, és a nyugdíjak, a versenyképesség, a

foglalkoztatás területén (különösen a fiatal és az idősebb munkavállalók vonatkozásában), valamint a pénzügyi szektorban felmerülő kihívásokat kezelik. A javasolt reformok közül azonban néhány nem elég részletes. Az Euro Plusz Paktum kötelezettségvállalásait értékelték és, azok figyelembevételre kerültek az ajánlásokban.

- (14) A Bizottság értékelt a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az Euro Plusz Paktum keretében tett vállalásokat. Figyelembe vette nemcsak a programok Luxemburg fenntartható költségvetési és társadalmi-gazdasági politikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy a jövőbeli nemzeti döntéseknél uniós szempontok beépítésével kell megerősíteni az Unió átfogó gazdasági kormányzását. Ennek fényében a Bizottság úgy véli, hogy tekintettel a kedvező makrogazdasági kilátásokra, 2011-ben lehetséges a hiány tervezettnél erőteljesebb csökkentése, valamint hogy a nagyobb költségvetési erőfeszítés lehetővé tenné Luxemburg számára a középtávú célkitűzés 2012. évi elérését. Emellett további lépéseket kell tenni a nyugdíjrendszer megreformálására és az aktív öregedés ösztönzésére, a versenyképesség megerősítésére és a fiatalok elhelyezkedésének elősegítésére.
- (15) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Luxemburg 2011. évi aktualizált stabilitási programját, és arról alkotott véleményét az alábbi ajánlás⁽¹⁾ és különösen annak (1) és (2) pontja tükrözi. Figyelembe véve az Európai Tanács 2011. március 25-i következtetéseit, a Tanács megvizsgálta Luxemburg nemzeti reformprogramját,

AJÁNLJA, HOGY Luxemburg a 2011–2012 közötti időszakon belül intőzkedéseket a következők érdekében:

1. Használja ki a javuló ciklikus feltételeket a költségvetési erőfeszítés fokozására, és használja fel az előre nem látott

járadékos bevételeket annak érdekében, hogy tovább csökkentse az államháztartási hiányt, és 2012-ben elérje a középtávú célkitűzést.

2. Javasoljon és hajtson végre széles körű nyugdíjreformot a nyugdíjrendszer, hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében, mindezt kezdje olyan intézkedésekkel, amelyek növelni fogják az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci részvételének arányát, különösen az előre hozott nyugdíjazás ellenzése révén. Megfontolandók a tényleges nyugdíjkorhatár megemelését célzó intézkedések is, mint például a törvényes nyugdíjkorhatár és a legmagasabb várható élettartam összekapcsolása.
3. Azt biztosítandó, hogy a bérnövekedés jobban tükrözze a munkaerő termelékenységének és versenyképességének alakulását, a szociális partnerekkel konzultálva és a nemzeti gyakorlattal összhangban tegyen lépéseket a béralku és a bérindexálás rendszerének reformja érdekében.
4. A fiatalok végzettségének a munkaerő-piaci kereslettel való jobb összehangolását célzó képzési és oktatási intézkedések megerősítése révén tegyen lépéseket a fiatalok munkanélküliség mérséklésére.

Kelt Brüsszelben, 2011. július 12-én.

a Tanács részéről
az elnök

J. VINCENT-ROSTOWSKI

⁽¹⁾ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően.